

אוסף סיפורים 'שיב'

מתוך "ליקוטי שמואל"

מלקט ועורך שמואל אייזיקוביץ

eisikovits1@gmail.com

אתרוג פסול (להתעזן באהבתך, גיליון 287)

סיפר הרב יעקב שיש : שני אברכים למדו במשך חצי שנה את כל הלכות ארבעת המינים. כשהגיע חג הסוכות הם רצו אתרוג מהודר כמו שיש לרבנים הגדולים, אך דא עקא אתרוג כזה יכול להגיע לאלף דולר ויותר . מה עשו? הם ניגשו לפרדסן שמגדל אתרוגים ואמרו לו למדנו במשך חצי שנה הלכות ארבעת המינים, ואנו ב"ה בקיאים בהלכות אלו, בא נעשה דיל. אנחנו נמיין אצלך בפרדס אתרוגים במשך 10 שעות ובתמורה לכך נקבל שני אתרוגים "יהלומים". העסקה יצאה לפועל ובסוף היום היה לכל אחד מהם אתרוג שהוא היה יכול רק לחלום על כך בשנה שעברה ...

ליל יום טוב של סוכות. השעה 12:45 בלילה. אחד האברכים נזכר לפתע שהם לא עישרו את האתרוגים והם טבל ודאי! אם כך, האתרוגים פסולים !!!מה עושים ?האברך השני גר בפתח תקוה והוא בבני ברק, אם הוא לא הולך להודיע לו הוא יברך ברכה לבטלה ולא יצא ידי חובת נטילת ארבעת המינים. הוא החליט שאין ברירה, הוא הולך לפתח תקוה ...

2:00 בלילה. הוא דופק בדלת של חברו שישן בסוכה במרפסת ועד שהתעורר לקח זמן, האברך פותח את הדלת ונדהם לראות את חברו הבני ברקי בשעה זו". מה לידידי בביתי?" שואל האברך בחצי פיהוק". אל תשאל", עונה לו חברו, "האתרוגים שלנו פסולים. משום שלא עישרנו אותם!" החבר לא האמין למשמע אוזניו, 10 שעות עבדנו כדי שיהיה לי אתרוג פסול?! איזו תחושת החמצה ! הם נפרדים לשלום, והאברך מבני ברק חוזר לביתו. בדרך הוא עובר בכביש ליד בילינסון, השעה כמעט 3:00 לפנות בוקר, והנה פונה אליו אדם חרדי ושואל אותו אם הוא יכול להשלים מנין . מנין?! בשלוש לפנות בוקר !? מספר אותו אדם שאבא שלו שוכב בבילינסון לפני יציאת הנשמה והם מחפשים עשירי למניין ... הלילה הזה גם ככה הלך לי, חושב האברך, אין לי מה להפסיד ... הם עומדים סביב המיטה, קוראים מה שצריך לקרא ולאחר חצי שעה המוניטור מראה פס ישר ... הבן של הנפטר התלווה עם האברך לבני ברק, והא שואל אותו תוך כדי שיחה אם הוא זקוק להכנסה נוספת . אמר האברך יש לי בת בשידוכים (במאמר מוסגר – אצל האשכנזים אם יש לך בת, אתה צריך שיהיה לך גם בנק...), ולא יזיק עוד כמה שקלים ... הוא אומר לו שהרב אפרתי שאחראי על מערכת הכשרות, מחפש אברך שיהיה אחראי על המעשרות. אבל יש לו תנאי, שזה יהיה אברך כזה שיש לו יראת שמים שאם הוא שכח לעשר שלא יהיה מסוגל לישון בלילה עד שיבוא ויעשר ...

כיום האברך הזה כבר כמה שנים אחראי על המעשרות של הרב אפרתי ! מה עבר לאברך בראש עד שהתבררה התמונה בסוף? למדתי חצי שנה הלכות ארבעת המינים. כל כך רציתי

אתרוג מהודר, עבדתי עשר שעות בשביל כך ומה קיבלתי? אתרוג פסול! ומה באמת היה? הקב"ה הכין לו את הפרנסה לשנים הבאות...

המלאך שלי (הרב אליאב מילר שליט"א)

בכ"ט באב תשע"ח הלך לבית עולמו הנגיד הישיש מלוס אנג'לס, הרה"ח רבי חיים שלמה זלמן (סול) טייכמאן ז"ל, בגיל 91. סול היה פילנתרופ ואיש חסד מיוחד, אשר העניק מהונו ואונו לכל, תמיד מתוך חיוך. אדם, שכל אחד הרגיש, שהוא 'חברו הטוב ביותר'. פעם נשאל סול: "מה גורם לך להיות כל כך נדיב? מה גורם לך לעזור לכולם? מה מניע אותך?"

סול סיפר: "נולדתי במונקאטש בשנת תרפ"ז (1927). כשהייתי בן 17 בשנת תש"ד (1944), כינסו את כל היהודים בתחנת הרכבת בשורה ארוכה. בתחילת השורה מקדימה היה שולחן. ישבו בו אנשים ששאלו שאלות, והיושב בראש היה מסמן לבסוף לימין או לשמאל. כולם המתונו להגיע לשולחן. לא ידעתי מה שואלים ומה עושים שם. לפתע, ניגש אלי אדם זקן, שמעולם לא פגשתי, ושואל אותי: 'מתי נולדת?', מיד עניתי לו: ב-1927. הזקן הגיב ואמר: 'מה פתאום, אתה נולדת ב-1925'. ואני אומר לו שזה לא נכון, והוא מתעקש... ושוב ושוב הוא שואל אותי, עד שחזרתי כמה פעמים על מה שציווה עלי לומר ש'נולדתי ב-1925'. הזקן סיים ואמר: 'תזכור, אם שואלים אותך, אתה תענה שנולדת ב-1925'. הזקן הלך והגעתי לשולחן, שלימים ידעתי שהיושב בראשו היה הצורר מנגלה ימ"ש, ששלח לצד שמאל להריגה כל מי שהיה פחות מגיל 18. אני, שעניתי שנולדתי ב-1925, נשלחתי לצד ימין, לעבודה. זה היה המלאך שלי, המלאך שהציל את חיי. אני ראיתי מלאך בדמות אדם. לאחר זמן חשבתי לעצמי: אני יכול לומר לכל אחד 'מי המלאך שלי', אבל מי האדם שיוכל לומר ש'אני המלאך שלו'? ומאז בכל יום, כשאני קם בבוקר, אני שואל את עצמי: 'למי אני אהיה היום מלאך?' למי היום אתן מילה טובה או חיוך? למי אני אעזור?" "אני יודע" סיים סול, "שכשאגיע למעלה, לא ישאלו אותי 'כמה בגדים היו לך', אלא 'כמה אנשים לבשו את הבגדים שלך'. לא ישאלו אותי 'מה אכלת?' אלא 'כמה אנשים אכלו את האוכל שלך'. למי היית מלאך?"

הנהג החדש (פקודין דרשתי)

"על פי ה' יחנו ועל פי ה' יסעו, את משמרת ה' שמרו"...

סופר ע"י בעל המעשה: נהג חדש הייתי, חסר מיומנות, כשניסיתי לצאת מחנייה צפופה אי שם באחת משכונות ירושלים הוותיקות. הסתמכתי על חיישני רוורס, אך איש לא גילה לי שברכב שרכשתי לפני שבוע - אמנם יש חיישני רוורס, אך הם אינם פעילים עקב התקנה לקויה. הייתה זו שעת ערב מאוחרת, פנסי הרחוב היו מרוחקים והחשיכה שלטה, והתקרית הייתה בלתי נמנעת... קול חבטה זיעזע את האזור. עצרתי בבהלה, בוחן את תוצאות מעשי... התברר שעשיתי רוורס היישר לתוך רכב מיצובישי, שבגילו המזדקן לא עמד בפני פגיעת רכבי. מעטה הבגאז' נשבר לרסיסים ומהפנסים האחוריים לא נשאר זכר ושארית... קשה לתאר את ההרגשה הקשה; מעבר לנזק הכספי, חשתי תחושת החמצה, כביכול אני יודע עדיין לנהוג... להפתעתי, איש לא הופיע למשמע הרעש. כנראה החניה הייתה מרוחקת למדי מבנייני

המגורים באזור. לרגע לא עלה בדעתי להימלט מהמקום בלא לשלם על הנזק. הוצאתי מכיס נייר מרופט, וכתבתי את המשפט הבא: "לבעל הרכב היקר, לצערי פגעתי ברכבך. אנא צור עמי קשר לתשלום", רשמתי את פרטי האישיים: שם. כתובת, וטלפון.

לאחר מספר ימים, בשעת בוקר מוקדמת צלצל הטלפון הנייד שלי. על הקו יהודי מירושלים, מרוגש מאד. "מעולם לא קרה לי כדבר הזה", הוא אומר, וממשיך: "אני מחנה את רכבי בחנייה זו כבר מספר שנים, ובמהלך השנים הרכב ספג לא מעט מכות פח, בנדיבותם של נהגים חסרי אחריות, אך גם חסרי מצפון, שמעולם לא טרחו לפצות אותי על כך..." "האמת", המשיך הלה, "אני מכה על חטא שגם אני לא פעם, פגעתי ברכב חונה, אך מעולם לא טרחתי ליידע את בעליו". אלא עבדתי בשיטת 'פגע וברח אך אתה אדם ישר! כל הכבוד!'. "אתה במקרה דתי?" שאל. "כן" עניתי קצרות. "ידעתי" צהל האיש על תגליתו - "רק הדתיים מתנהגים ככה יפה". "תכלס, איך אני מפצה אותך. וכמה?" שאלתי, האיש שמעבר לקו סיפר שבדיוק התכונן למכור את הרכב, אך עקב הפגיעה אינו יכול למכור עד שתתוקן החבלה. סוכם בינינו, שילך לקבל הצעת מחיר במקום זול יחסית, ואני יעביר לו תשלום. למחרת התקשר ידידינו מירושלים, עודד שמו, ועדכן שהיה במוסך הכי זול וקיבל הצעה לתיקון מלא בסך 3,500. נה ליבי נפל! 3,500 שקלים זה כל הכנסתי בחודש, בלי סכום זה איני מתחיל, ואין צורך לומר שלא גומר את החודש. אך התחייבות זו התחייבות, והבטחתי שבעשירי לחודש הקרוב, עת בו נכנסת משכורת הזעומה, אעביר לחשבוננו את הסכום המדובר. והוא מצדו הסכים להמתין עם תיקון הרכב עד העשירי לחודש.

הגיע העשירי לחודש, במקרה היה זה גם יום ההולדת שלי - יום של עת רצון, כידוע. לא החמצתי את ההזדמנות והתפללתי מעומק ליבי. בעצם לא התפללתי, אלא יותר נכון דיברתי אתו ית', וכך אמרתי: "אבינו שבשמים, 3,500 שקלים - זה כל מה שמוקצב לי לפרנסת משפחתי, לא ביקשתי ממך יותר, אבל לא פחות. אנא עזור לי שלא יחסר לי מהסכום שכל כך חשוב לפרנסת משפחתי!"

כששבתי מתפילת שחרית, חיכה לי בבית המכשיר הנייד, והכיתוב שעל המסך בישר כי עודד חיפש אותי 5 פעמים בשעה בה התפללתי. הבנתי שהוא רצה לתת לי את פרטי חשבון הבנק שלו לצורך ההעברה. חזרתי אליו, עודד היה מרוגש... כמעט לא יכול היה לדבר מהתרגשות... חשבתי שמא הוא כועס עלי... אך לא. עודד צועק לי: "איש טוב, הקב"ה אוהב אותך. אתה לא צריך לשלם לי אגורה!". "מה?, למה?" התפלאתי. ועודד סיפר: "בשעה האחרונה, נכנס בטעות לחניה הקטנה והצפופה הזו, אוטובוס של אגד, נהוג ע"י בן דודנו הישמעאלי. כשניסה לצאת, לא כל כך הצליח. פשוט לא היה מקום להסתובב. אך הישמעאלי לא חשב הרבה, וניסה בכל זאת להסתובב עם האוטובוס הארוך בחניה הצפופה, תוך שהוא מוחץ את המיצבושי שלי. או יותר נכון - משטיח את הרכב, משל היה פיתה שיצאה זה עתה מהטאבון ברובע הערבי בעיר העתיקה... מיד הגיע למקום שמאי של חברת אגד, יחד עם נציג חברת הביטוח, שכבר החלו בהליכים בכדי לפצות אותי, ולהעניק לי רכב במחירון מלא. "אתה לא צריך לשלם לי על התיקון, כי פשוט אין מה לתקן!" "אגב" שאלתי - אתה יודע מה קרה עוד בשעה האחרונה - ממש באותה שעה שהאוטובוס מחץ את הרכב? "לא. מה קרה? ספר לי!" - אמר עודד. "התפללתי -"! גיליתי את הסוד, שבלעדיו מאום לא היה קורה...

השבת אבידה

מספר הרב גרוזמן בספרו "פנקסו של מרצה" את אשר סיפר לו חברו החקלאי:

לדאבון ליבי עקב הבצורת, אבד לי כל היבול החקלאי שכה ציפיתי לו ותליתי בו תקוות רבות. החילותי לערוך את חשבון חובותיי ונדהמתי לגלות שסך כל חובותיי מגיע לחמישים וחמישה אלף דולר. ידעתי כי רוששתי, ואני בפשיטת רגל. אט-אט ניסיתי לערוך תרשים של החזרת חובות, וראיתי כי מצבי חמור מאוד ... על מנת להשכיח את צערי ואת מרת נפשי, החלטתי לצאת מהבית כדי להשתתף בחתונה של ידיד, שעמדה להתקיים באחד האולמות שבעיירה הסמוכה. נסעתי לשם, החניתי את רכבי בחיפזון ומיהרתי לצאת, כדי להגיע לאולם מבעוד מועד. אך הופתעתי לראות, כי על כנף המכונית שחנתה לימיני, מונח תיק צד גדול ללא בעלים. הרימותי אותו, ונדהמתי מכך שהיה כבד מאוד! כאשר פתחתי אותו, ראיתי חבילות-חבילות של שטרי כסף ירוקים (דולרים ...) ללא מחשבה יתירה, פתחתי את דלת מכוניתי, השלכתי את התיק על רצפתה, נעלתי את הדלת ומיהרתי לחופה.

בתום החתונה חזרתי למכונית. ראיתי אדם ניצב בסמוך למכונית, עליה היה מונח 'תיק המטמון' והתנהגותו נואשת. הוא היה אחוז דאגה. שוטר שעמד לידו, ניסה לעודדו ולהרגיעו. התברר, שלפניי עמד 'בעל האבדה' עצמו, אשר סיפר כי אדוניו, בעל תחנת דלק מפורסמת, נתן בידו את פדיון השבוע האחרון, כדי שיפקידנו בבנק. הוא עצמו אינו זוכר, היכן הניח את התיק וכיצד נעלם. ניגשתי אליו ושאלתי: מה היה סכום הכסף שהיה בתיק? חמישים וחמישה אלף דולר" השיב, למרבה הפלא ... לרגע חשבתי בליבי כי מן השמים זימנו לי את המטמון, כדי שאשלם את חובותיי ואחלץ מן המצוקה. אף חשבתי, כי מן הראוי, שאתעלם מן האיש ומבעייתו, ואנהג בתבונה: מציאה הבאה לידך אל תחמיצנה! אך מצפוני הורה לי אחרת. הבנתי, כי איטיב עם עצמי, אם לא איבנה על חורבנו של הזולת. קראתי לאיש, פתחתי את רכבי והחזרתי לו את רכושו.

כאן עצר החקלאי לרגע, הביט סביבו ושאל אותי: האם אינך חושב שנהגתי שלא כדין? האם לא הייתי שוטה כשהחזרתי לו את התיק, הן זימנו לי את הכסף מן השמים, האם לא רצו שאקחה?! אך אני ניסיתי להעמידו על טעותו ולהסביר לו את ההלכות העוסקות בחפץ שהונח ולא אבד. וכן, אף אם התיק היה אבוד ולא מונח, היה מחובתו להכריז על האבידה ולמצוא את בעליה. ובסיום, החמאתי לו על התנהגותו הישרה.

לאחר כשנתיים, נפגשנו שוב. היה זה בסמינר לתודעה יהודית, שאורגן על ידי אחת התנועות העוסקות בהפצת היהדות. החקלאי קידם את פני במאור פנים ובשמחה. הכיפה שהייתה על ראשו נראתה כמונחת שם באופן קבע, ולא כמזדמנת. ציצייתו השתלשלו החוצה, וכל כולו שומר מצוות כבעל תשובה. חיך חיוך רב משמעות, לא עוד פני תוגה, עצב או מרירות. היה נראה שבע רצון ומדושן עונג, הזכיר לי את אותו מעשה, ואמר: בוא תשמע את סופו של המעשה ... אף שעברו שנתיים, הוא המשיך לספר את סיפורו, כסיפור בהמשכים, כאילו זכר היכן בדיוק עצרנו: מצבי הכלכלי הלך והדרדר, הגעתי עד לפת לחם ממש. את חובותיי לא יכולתי לפרוע. נאלצתי, מחוסר ברירה, להעמיד את אדמותיי למכירה. שלוש מאות אלף דולר היה המחיר המקסימלי, שהמודדים, המתווכים והשמאים העריכו, שיהיה ניתן לקבל תמורת הקרקע. היה זה מחיר טוב, וחיכיתי בסבלנות עד שיימצא לקוח, שיהיה מוכן לשלם

מחיר כה גבוה... אך מה עשה הקב"ה? גרם להפצת שמועה, כי האזור שבו מצויה הקרקע, עומד להחליף את ייעודו - מקרקע חקלאית לקרקע עירונית. בין לילה קפץ המחיר, וכעבור ימים אחדים מכרתי אותה בשלוש מאות חמישים וחמישה אלף דולר, חמישים וחמישה אלף מעל למחיר שהמעריכים העריכו. כעבור זמן קצר התברר שהייתה זו שמועת שווא. אלה שתכננו את שינוי היעד של האזור חזרו בהם, בגלל לחצם של ארגונים ותנועות חקלאיות והמחירים חזרו לרמתם ההתחלתית. כעבור חודשים אחדים, שבתי ורכשתי את אדמתי ושילמתי עבורה שלוש מאות אלף דולר בלבד. נותרו בידי חמישים וחמישה אלף דולר עודפות, אשר אפשרו לי לשלם את חובותיי ולהיחלץ ממצוקתי ... ואומר המדרש (דברים רבה ד'): "שָׁאִין אָדָם שׁוֹמֵעַ לִי וּמְפָסִיד"

השידוך שהתבטל (גליון איש לרעהו, בהעלותך תש"פ)

אנחנו בחורי ישיבה גדולה ומפורסמת. מנהג נאה היה בישיבתנו: כל בחור שהתארס היה עורך סעודת "נשמת", ובמהלכה מכריז שאם פלוני - אחד הבחורים - יתארס בתוך פרק זמן קצוב, הוא יערוך סעודת הודיה נוספת. הסגולה - פעלה! "צביקה התארס" עבר הקול בישיבה "ולא תאמינו עם מי. עם משפחת פישגרונט - לא פחות ולא יותר!" פישגרונט הייתה סמל של "תורה וגדולה". לצביקה הובטחה דירה במרכז ירושלים, סמוך לישיבה ...

צביקה הגיע לישיבה זורח כמו שמש בצהריים, עיניו ברקו כמו יהלומים. להפתעתנו, צביקה לא דחה את השמועות, הוא אישר אותן אחת לאחת. "דירה במרכז ירושלים. יחידה צמודה? יש אופציה כזו." הישיבה כולה צהלה ושמחה, אך שמחתו הפשוטה והלבבית של שמוליק - חברו הטוב של צביקה - הייתה מיוחדת ונוגעת ללב. שמוליק לחץ את יד חברו בחום דקות ארוכות, צביקה נחלץ ממנו במהירות בשנייה שרק יכל, וריחף הלאה באושר אין קץ. הבטתי בשמוליק, וידעתי כי מי שיזכה בו - יהיה מאושר, ממש 'וראך ושמח בליבו'. שמוליק הרי יודע שמשוכה ניצבת בינו לבין הקמת ביתו. הצלקת הבלתי נעימה שעל פניו.

סעודת 'נשמת'. פתאום זינק צביקה ממקומו. השתתקנו והבטנו בו, לאו מילתא זוטרתא היא, צביקה עומד לברך מישהו. את מי? קולו של צביקה היה קולני, עליז וזחוח. "אני מודיע בזאת ברבים, שאם שמוליק חברי היקר מתארס בתוך - - - חמש שנים (!!!) אני מקבל על עצמי לערוך סעודה ולומר 'נשמת' " צביקה התיישב על כסאו, מיטלטל בצחוק אדיר, הוא היה היחיד שצחק. בהינו בצביקה בהלם. מה פשר המהתלה המזעזעת הזו? מה קרה לצביקה? נראה שהגדולה העבירה אותו על דעתו ועל רגישותו ... הגנבתי מבטי אל שמוליק ולבי עצם מפעום. הוא היה נראה נורא, פניו הלבנות שקופות, עיניו כמו שקעו בארובותיהן. פתאום הבעיר את פניו נחשול של זעם אדום ונורא. הצלקת הארוכה נראתה כמו קו של אש. התקרבתי אל שמוליק, ידעתי שהוא זקוק לעזרה, אבל חבר אחר הקדים אותי, הניח יד רגישה על כתפו וניסה להרגיעו.

שלושה ימים חולפים, צביקה מנסה ליצור קשר עם חותנו לעתיד, להודות על מתנה כלשהי או לברר ענין אחר, והקשר לא נוצר. המחנותן טרוד, תפוס, או אין מענה. במהלך היום מנסה צביקה שוב ושוב, לבו מנבא לו רעות. הוא חייב לדבר עם מי מהמשפחה כדי להירגע. הוא מתחיל לזרוק טלפונים לסבא, לדוד מפה ולבן-דוד משם. אפס, איש אינו עונה לו, כביכול הוא מצורע. בלילה נודע הדבר. השדכן התקשר לבית ההורים והודיע בשפל קול כי "באמת אין לי מושג מה קרה, אני פשוט לא מאמין למה שאני עומד לומר, אבל משפחת הכלה הודיעה פתאום שהם אינם מעוניינים בשידוך. הם מבקשים לנתק את הקשר מיד."

צביקה התנתק מן הישיבה, התנתק מן החיים הפועמים, צלל אל תוך המיטה מרוסק נפשית. צלל מאיגרא רמא לבירא עמיקתא שחורה משחור. התהלכנו בישיבה המומים. מישהו החליט לתפוס יוזמה ו"להזכיר" לצביקה מה היה בסעודה. הוא הגיע לישיבה ניגש אל שמוליק וסינן לעברו, "שמוליק, בטח אתה לא מקפיד עלי. נכון? אתה צריך להבין שמה שאמרתי היה סתם בשביל הצחוקים" "...בטח, בטח" ענה שמוליק מהר מהר, "בטח צחוקים, שום דבר לא קרה..." מרוב צחוק, ברח שמוליק מהמקום, מצא לו פינה וגעה בבכי. אני לא מסוגל למחול לו, אמר לעצמו. לא מסוגל. צביקה אפילו לא מתחיל להבין כמה פגע בי! בטח אתה לא מקפיד עלי... סתם בשביל הצחוקים ... זה מהשהוא חושב.

חלפו מאז שנים ארוכות. ארוכות. יום אחד התחלתי לעבוד כ"רשם" בישיבה בה למדתי, ושוב פגשתי את... שמוליק. יום אחד פלט באוזניי שעבר בחייו אירועים רבים, הוא השתדל להתגבר ולסלוח על הכל. חוץ מעל מקרה אחד שהתרחש לפני עשר שנים... בום! המקרה בו נכחתי קפץ למול עיני. שאלתי את עצמי: "ריבוננו של עולם, איפה היינו עד עכשיו? הלוא גם צביקה וגם שמוליק עדיין לא התארסו מאז!".

למחרת, נפגשנו שלושתנו בסלון ביתי. ביקשתי רשות משני הבחורים לדבר חופשי, לטובתם. הם הסכימו, ואז התחלתי להמטיר. שמוליק, נכון אתה בטוח שהשידוכים נתקעים בגלל ה...צלקת?! שמוליק הנהן קלושות. צביקה, יש לך עדיין ספיקות למה השידוכים שלך מתרסקים?" שקט בחדר, המחשבות רצות והגה לא נשמע. לא וויתרתי, ביקשתי מצביקה לצאת אחר". צביקה יקירי, האם אתה באמת מאמין שהסליחה האומללה שביקשת בעבר משמוליק נחשבת לך? עליך להבין שאם לא תפנה אל שמוליק בלב שבור, תבכה ותתחנן על נפשך, אין לך סיכוי. אין. אתה תמשיך להרטיב את הכרית בלילות, בשעה שהמפתח בידך."

חזרנו לחדר, לקחתי אתי את שמור ליק. "שמוליק יקירי, דע לך שהקפידה שלך עוצרת את גלגל השידוכים. בטוחני שאם תמחל לצביקה בלב שלם, ייקרע רוע גזר דינך, עשה למעננו ולמענך." החזרתי את שמוליק ועזבתי אותם לבדם. הם יצאו מביתי כעבור שעה, עיניהם נפוחות מדמעות אך נהרה על פניהם.

לא חולפים שבועות רבים, והנס הגלוי מתרחש: שמוליק מתארס ראשון! עם הצעה רגילה, מצוינת במידות, מסודרת בעבודה. המחותרנים זיהו את פנימיותו המיוחדת והיו מאושרים. צביקה מתארס מספר ימים אחריו. אתם מבינים?!

השידוך של חסיד סאטמר (השגחה פרטית, עלון 42)

אני גר במונטריאול שבקנדה. יום אחד יצאתי לנסיעה לנוי יורק שבארצות הברית. זו היא נסיעה ארוכה של כעשר שעות. לאחר נסיעה של שעה הגעתי לקו הגבול, ומשם קצרה הדרך לתחנת דלק. מי שנוסע לארה"ב מעדיף לתדלק אחרי מעבר הגבול, כי בארה"ב מחיר הבנזין זול יותר. לעומתם, הבאים מארה"ב יעדיפו לתדלק לפני מעבר הגבול מאותה סיבה. יוצא שבתחנה הזאת נפגשים כולם. בעודי ניגש לתדלק אני פוגש אברך חסידי. נתתי לו יד לשלום ושאלתיו לשמו. התברר כי הוא חסיד סאטמר, גר בקריית יואל, ואני מכיר היטב את משפחתו. אביו עוסק בהדפסת ספרי הרבי מסאטמר. ולאן מר? המשכתי לשאול. "לחמי", נקב בשמו של חמיו, חסיד טאהש. הדבר היה לי מוזר ביותר, איך נוצר שידוך מעניין כל כך. היה מתאים שחסיד שנטוע עמוק כל כך בסאטמר ינשא לבת ממשפחה 'סאטמרית'. האברך נהנה לראות את תמיהתי ואמר: "השידוך הזה הוא יופי של סיפור. הקשבת".

במונטריאול גרה משפחה של חסידי סאטמר, וכיון שהם רחוקים מהרבי שלהם ורוצים בכל זאת לנשום חסידות, הם מגיעים הרבה לטאהש, נוכחים בהדלקת נרות חנוכה ומשתתפים בטישים. פעם אחת, כמדומני שהיה זה במעמד הדלקת נר חנוכה בטאהש, הסתובב ילד מאותה משפחה ומכר כרטיסי הגרלה לטובת צורכי צדקה. חותני קנה כרטיס בשני דולרים, והנה הוא זכה בהגרלה – סט שלם של ספרי הרבי מסאטמר. חבילה של ספרים הגיעה אליו הביתה ומילאה לו מדף שלם בארון הספרים. חלפו כמה שנים, ודודי הוצרך להגיע למונטריאול לקראת סוף השבוע יחד עם ידיד נוסף. התוכנית הייתה לחזור הביתה לפני שבת, אבל ביום חמישי החל לרדת שלג כבד והדרכים נחסמו כליל. בלית ברירה נשארו לשבות במונטריאול. זו היא קהילה נפלאה של מכניסי אורחים, ומהבחינה הזו הם הסתדרו מצוין. הבעיה שלהם הייתה שלא הביאו עמם בגדי שבת, ולא היה קל כל כך למצוא מישהו שישאיל להם זאת, מפני שדודי וידידו הם אנשים בעלי נוכחות מרשימה במיוחד וזקוקים למידה גדולה מהרגיל. הם ניסו לברר מי יוכל להשאיל להם בגד, וכך הגיעו אל חותני שיחי'. חותני הוא איש שיחה נפלא וגם אורחיו כאלה. עד מהרה היו השלושה ישובים בסלון ביתו ונהנים משעה של קורת רוח.

כאשר הוצע לי השידוך, שאל אבי את דודי אודות המשפחה, ודודי נהנה להיזכר בחדש שעשה עמו אבי המוצעת. בכל זאת הפריע לאבי שהוא אינו חסיד סאטמר. 'אל תדאג', הרגיע אותו דודי, 'הוא אמנם חסיד טאהש, אבל יש לו רגש מיוחד לסאטמר. ישבתי אצלו בסלון, וראיתי בארון הספרים שלו מדף שלם של ספרי הרבי. מילא, אם היה שם רק ספר אחד או שניים, אבל מדף שלם? זה יש רק למי שממש מקושר לחסידות.' הדיווח עשה את שלו, והשידוך קם והיה. עכשיו תבין למה דווקא חמי זכה בהגרלה..."

"ויש אשר יהיה הענן ימים רבים" (ט, כ) (דוד עץ החיים).

סיפר רבי משה דבראשווילי זצ"ל, זקן חכמי גרוזיה ותלמיד ה"חפץ חיים" בישיבת ראדין:

היו אלו ימי זוהר ועדנה. חסינו בצלו של המאור הגדול, רבי ישראל מאיר הכהן, שדאג לכולנו כאב ממש. אחת ההקפדות הידועות של ה"חפץ חיים" באותם ימים, הייתה שלא נלמד עד שעה מאוחרת בלילה. הוא היה אומר תמיד, מי שמתמיד בלילה - סופו לבטל תורה ביום! הוא עצמו היה נכנס מידי לילה לבית המדרש, על מנת לכבות את האור.

הדבר אירע באחד מלילות שישי, כאשר תשוקה עזה אחזה בי ללמוד עד השעות הקטנות של הלילה. התחבאתי בבית המדרש, ולאחר שה"חפץ חיים" כיבה את האור ויצא - הדלקתי אותו בשנית והתיישבתי ללמוד. בשעה שלוש לפנות בוקר עזבתי את בית המדרש, ויצאתי אל בית אחותו של ה"ח", שם התאכסנתי, כדי לישון שנת לילה קצרה. לבדי צעדתי אותה שעה ברחובות הקרים והחשוכים. שלג כבד כיסה את הארץ ונפש חיה לא נראתה בחוץ. לפתע, ראיתי מרחוק דמות משוטטת הלך ושוב. בהלה של ממש אחזה בי. בשעה כזו? מי יכול לשוטט כך סתם? שמא לסטים הוא זה? כמעט שסבתי על עקבותיי וחזרתי לשייבה, אך לבסוף התחזקתי והמשכתי לצעוד. ואז, כשהתקרבת אל הדמות, הוכפלה הפתעתי! האיש לא היה אלא ה"חפץ חיים", בכבודו ובעצמו! הייתי המום, אולם הרב היה תכליתי למדי. "מה יהא מחר? כיצד תוכל ללמוד?" גער בי, "רוץ מיד לישון!" כמובן שמיהרתי אל בית אחותו של ה"חפץ חיים" ועליתי על יצועי לישון. אמנם במשך זמן רב התהפכתי על מיטתי, כשאיני מצליח להירדם מחמת המפגש הבלתי נעים עם הרב ברחוב העיירה, אך לבסוף נרדמתי איכשהו.

בבוקר, כששמעתי מחדרי את בעלת הבית, מכינה לעצמה כוס קפה, ירדתי למטבח וסיפרתי לה את קורות אותו לילה. ולבסוף העזתי ושאלתי: "אם הרב דואג לנו כל כך שנישן בלילה ונאגור כוח ליום המחר, מדוע הוא עצמו אינו עושה את הלילה במיטתו? ומדוע הוא מסתובב בשעה שלפנות בוקר בקור העז?" בעלת הבית השיבה לי כמסיחה לפי תומה: "וכי מה לך מתפלל? הלא זה ג' לילות שרבי ישראל מאיר מסתובב בחוץ, בקור ובשלג, ומחכה שהלבנה תתגלה במלוא הדרה - על מנת שיוכל לברך עליה ברכת הלבנה" ... כזו הייתה השתוקקותו של ה"חפץ חיים" למצוות; אמנם אנו פטורים מהמצווה בשעה שעננים מכסים את פני השמים, אך מצד שני - איך אפשר לוותר על מצוה?!